

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

17 aprilie 2018

mun. Chișinău

Colegiul lărgit în următoarea componență:

președinte

Toma Nadejda

judecători

Timofti Vladimir

Alerguș Constantin

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

judecând, fără citarea părților la proces, recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Cebotari Vitali, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 21 septembrie 2017, în cauza penală în privința lui

Chihai Andrei XXXXX, născut la XXXXX,
originar și domiciliat XXXXX;

Ghecev Vasile XXXXX, născut la
XXXXX, originar și domiciliat XXXXX.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. *Prima instanță: 24.02.2017 – 25.07.2017;*
2. *Instanța de apel: 14.08.2017 – 21.09.2017;*
3. *Instanța de recurs: 29.11.2017 – 17.04.2018.*

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Cahul, sediul Cantemir din 25 iulie 2017, a fost încetat procesul penal în privința inculpaților Chihai Andrei XXXXX și Ghecev Vasile XXXXX, învinuiți de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. art. 179 alin. (2), 287 alin.(3) Cod penal în temeiul art. 2 al Legii nr. 210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

2. Pentru a pronunța sentința prima instanță a constatat că, la data de 13 aprilie 2015, aproximativ pe la orele 15.40, Chihai Andrei și Ghecev Vasile, împreună și de comun acord și prin înțelegere prealabilă cu alte persoane neidentificate de organul de urmărire penală, în privința cărora cauza a fost disjunsă, având intenția comiterii unui act de huliganism, știind cu certitudine că Munteanu Vasilii se află cu familia sa într-o casă situată în XXXXX, s-au deplasat cu câteva automobile la casa menționată. Ajungând la locul indicat,ei au pătruns ilegal în ogradă, unde au aplicat violența fizică față de membrii familiei, și anume față de Munteanu Vasilii, Munteanu Vladimir, Munteanu

Mihail, Munteanu Nina, refuzând să părăsească ograda la cerințele lui Munteanu Vladimir.

Tot atunci, adică aproximativ pe la ora 15.40 la data de 13 aprilie 2015, ajungând la casa unde locuia Munteanu Vasilii și membrii familiei sale împreună și de comun acord cu alte persoane neidentificate de organul de urmărire penală, în privința cărora cauza a fost disjunsă, inculpații Chihai Andrei și Ghecev Vasile au încercat să discute verbal cu Munteanu Vasilii la poartă. Din motivul că inculpații Chihai Andrei, Ghecev Vasile și persoanele neidentificate se purtau grosolan cu el, inclusiv lovindu-l cu pumnul, Munteanu Vasilii a fugit în ogradă. Inculpații Chihai Andrei, Ghecev Vasile și persoanele neidentificate au pătruns ilegal în ogradă, unde l-au fugărit pe Munteanu Vasilii, iar în clipa în care Munteanu Vladimir și Munteanu Mihail au încercat să curme acțiunile lor huliganice, Chihai Andrei, Ghecev Vasilii și persoanele neidentificate au aplicat multiple lovituri cu pumnii, picioarele și cu bâte din lemn peste corpul lui Munteanu Vasilii, Munteanu Vladimir și Munteanu Mihail, atât în timp ce se aflau în stradă, cât și în ogradă, cauzându-le, ca urmare: lui Munteanu Vladimir și Munteanu Mihail - leziuni corporale ușoare, iar lui Munteanu Vasilii - leziuni corporale neînsemnate.

Acțiunile inculpaților Chihai Andrei și Ghecev Vasile au fost încadrate juridic în baza art. 179 alin. (2) Cod penal, conform indicilor: *violare de domiciliu, adică pătrunderea ilegală în domiciliul unei persoane iară consimțământul acesteia cât și refuzul de a le părăsi la cererea ei*, și în baza art. 287 alin. (3) Cod penal, conform indicilor: *huliganism agravat, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor, de opunerea de rezistență violentă altor persoane care curmă actele de huliganism, și care prin conținutul lor se deosebesc printr-o obrăznicie deosebită, acțiuni care au fost săvârșite de mai multe persoane, cu aplicarea obiectelor pentru vătămarea integrității corporale*.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procuror, care a solicitat casarea acesteia, cu remiterea cauzei spre rejudecare în prima instanță, în alt complet.

În motivarea cererii de apel a indicat că, infracțiunile de comiterea cărora sunt învinuiți Chihai Andrei și Ghecev Mihail sunt aplicabile potrivit prevederilor art. 2 a Legii privind amnistia, însă în contextul realizării art. 1 din Lege de către inculpați nu a fost recunoscută integral vinovăția adică nu au manifestat căință activă, în conformitate cu criteriile stabilite la art. 57 din Codul penal.

În opinia apelantului, căință activă este posibilă numai în cazul în care sunt întrunite următoarele criterii: persoana s-a autodenunțat de bună voie, a contribuit activ la descoperirea infracțiunii, a compensat valoarea daunei materiale cauzate sau a reparat în alt mod prejudiciul pricinuit de infracțiune, astfel aceste elemente nu sunt întrunite, deoarece, organul de urmărire penală a disjuns o cauză penală separat în privința persoanelor necunoscute, ele rămân a fi necunoscute până în prezent, cu atât mai mult că acele persoane necunoscute au fost organizate din timp de a comite infracțiunile de către Chihai Andrei, ultimele au coordonat rolurile, au acceptat comiterea infracțiunilor cu atât mai mult că s-au deplasat în XXXXX cu mai multe automobile, în concluzie între aceste persoane există o legătură de prietenie, de încredere deoarece au admis să comită o crimă în complicitate.

Acuzatorul a notat că, instanța urma să verifice, dacă inculpatul a recuperat prejudiciul cauzat prin infracțiunea comisă, care include atât repararea prejudiciului material, cât și a celui moral, precum și cheltuielile de judecată, suportate de partea vătămată, însă victima Munteanu Nina nici nu s-a expus în instanța de judecată asupra pretențiilor s-au asupra prejudiciilor cauzate prin infracțiune, cu atât mai mult că ultima figurează ca victimă potrivit ordonanței de învinuire.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 21 septembrie 2017 a fost respins ca nefondat apelul declarat, cu menținerea hotărârii atacate.

5. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a reținut că, instanța de fond corect a ajuns la concluzia de încetare a procesului penal în privința inculpaților Chihai Andrei și Ghecev Vasile, învinuiți de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. art. 179 alin. (2), 287 alin.(3) Cod penal, în temeiul art. 2 al Legii nr. 210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, constatând lipsa restricțiilor la aplicarea actului de amnistie, prevăzute la art. 10 al Legii nominalizate.

În această ordine de idei, instanța de apel a notificat prevederile art. 332 alin.(1), art. 275 alin.(1) pct.4) Cod de procedură penală, art.1 alin.(1), art. 2 alin.(1), (2) al Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, nr. 210 din 29.07.2016 și a subliniat că, la data de 27 iunie 2017, în partea pregătitoare a ședinței de judecată, inculpații Chihai Andrei și Ghecev Vasile au depus cereri înscris (f.d.276,277), potrivit cărora au solicitat încetarea procesului penal la acuzarea lor de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. art. 179 alin. (2), 287 alin.(3) Cod penal în legătură cu amnistia, menționând că-și recunosc vinovăția și sincer se căiesc de cele comise.

De asemenea, a indicat că, infracțiunile incriminate inculpaților se califică ca infracțiuni mai puțin gravă - art. 179 alin. (2) Cod penal și gravă - art. 287 alin.(3) Cod penal, pentru care legea prevede aplicarea unei pedepse maxime sub formă de închisoare de până la 3 și, respectiv, 7 ani, au fost comise până la adoptarea Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, mai mult ca atât inculpații Chihai Andrei și Ghecev Vasile și-au recunoscut pe deplin vinovăția în comiterea infracțiunii imputate, sincer se căiesc de cele săvârșite, anterior nu au fost condamnați, la locul de trai ambii se caracterizează pozitiv, și-au exprimat în scris acordul la încetarea procesului în legătură cu amnistia, prejudiciu material prin infracțiune părților vătămate nu le-a fost cauzat, acțiune civilă împotriva inculpaților Chihai Andrei și Ghecev Vasile nu a fost înaintată.

Referitor la argumentele apelantului, precum că inculpații nu au recunoscut integral vinovăția, adică nu au manifestat căință activă, din motive că organul de urmărire penală a disjuns o cauză penală separat în privința persoanelor necunoscute, și inculpații nu denunță alți complicii în comiterea infracțiunii, cât și faptul că nu au recuperat prejudiciu părții vătămate Munteanu Nina, iar instanța nu a verificat, dacă inculpații au recuperat prejudiciul cauzat prin infracțiunea comisă, instanța de apel le-a considerat neîntemeiate, deoarece, analizând materialele cauzei penale, Colegiul nu a constatat că Munteanu Nina să fie recunoscută în calitate de parte vătămată sau parte civilă, având doar calitatea de martoră, și nici nu a fost înaintată acțiune civilă privind repararea prejudiciului.

Mai mult ca atât, în cadrul ședinței de judecată în prima instanță și instanța de apel, părțile vătămate Munteanu Vladimir, Munteanu Mihail, Munteanu Vasili careva pretenții de ordin material sau moral nu au înaintat. Astfel, instanța de judecată este în drept să aplice actul amnistiei față de inculpați, dacă în ședința de judecată părțile vătămate au declarat expres că nu au anumite pretenții față de inculpați.

Respectiv, instanța de apel a conchis că, inculpații cad sub incidența legii cu privire la amnistie, or, recunoașterea vinei integrale se consideră contribuire activă la descoperirea infracțiunii, potrivit art. 57 Cod penal.

6. Decizia instanței de apel pronunțată integral la data de 23 octombrie 2017, este atacată cu recurs ordinar de procuror, care, invocând prevederile art. 427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, potrivit cărora *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului, în cazul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția*, solicită casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel.

În susținerea solicitării sale invocă ilegalitatea hotărârilor judecătorești, considerând că acestea incorect au aplicat în privința inculpaților Chihai Andrei și Ghecev Vasile, învinuiți de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. art. 179 alin. (2), 287 alin.(3) Cod penal, Legea nr. 210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, invocând aceleași argumente care au fost expuse în apel.

Suplimentar, a indicat ca fiind greșită concluzia instanței de apel, precum că, *recunoașterea vinei integrale se consideră contribuire activă la descoperirea infracțiunii*, deoarece recunoașterea vinei poate fi apreciată maximum doar ca căința activă și atât. Or, prin contribuire activă la descoperirea infracțiunii se înțeleg acțiuni de prezentare a informațiilor, datelor, actelor, precum și a altor probe, care anterior nu au fost cunoscute organelor de urmărire penală, dar care sunt pertinente în cauza respectivă. Datele pot să se refere atât la activitatea persoanei care se denunță, cât și la activitatea altor persoane participante la săvârșirea infracțiunii.

Mai mult ca atât, consideră că, sentința instanței de fond de încetare a procesului penal, urma a fi examinată în instanța de apel în ordine de recurs, deoarece cauza s-a judecat în ședința preliminară, iar în corespundere cu prevederile art. 350 alin. (1) Cod de procedură penală, dacă în ședința preliminară s-au constatat temeiurile prevăzute în art. 332 Cod de procedură penală, instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă, urmând ca în corespundere cu prevederile art. 332 alin. (4) Cod de procedură penală sentința de încetare a procesului penal să fie atacată cu apel sau, după caz, cu recurs în instanța ierarhic superioară, în modul prevăzut de lege.

Analizând situația din speță prin prisma normelor citate supra și practica constantă a Curții Supreme de Justiție, care indică la atacarea cu recurs a sentinței de încetare a procesului penal în cazul în care s-a judecat în ședința preliminară (art. 345, art. 350 Cod de procedură penală) și la atac cu apel în cazul în care cauza s-a judecat în ordinea stabilită la art. 354-384 Cod de procedură penală, recurentul menționează că, instanța de apel greșit a înregistrat plângerea procurorului ca apel, care urma a fi înregistrat ca recurs, fapt ce a dus la judecarea eronată a cauzei de către instanța de recurs în ordine de apel. De asemenea, se constată că urmare a acestei erori, instanța de apel, menținând sentința atacată, incorect verifică împrejurările de fapt și aspectele de drept ale cauzei, inclusiv prin cercetarea unor probe. Instanța de fond în sentința la

f.d.283 indică: „Audiind argumentele părților, studiind materialele dosarului, instanța de judecată ajunge la concluzia de a admite demersul inculpaților Chihai Andrei și Ghecev Vasile și a avocaților lor privind aplicarea actului de amnistie...”.

Colegiul judiciar al Curții de Apel Cahul în decizia sa la pagina 5 indică: „Respectiv în urma analizei probelor enunțate,...”, ceea ce nu corespunde adevărului, deoarece prima instanță, punând în discuție solicitarea inculpatului privind încetarea procesului penal, s-a retras în camera de deliberare și a adoptat sentința de încetare, fără a analiza probatoriul. În acest context, remarcă că, procedura de cercetare a probelor și verificarea împrejurărilor de fapt și aspectele de drept ale cauzei, este inadmisibilă în cadrul examinării recursului, deoarece instanța de recurs se expune doar asupra erorilor de drept și în ședința de judecată nu se întocmește proces-verbal, respectiv nici probele nu se cercetează.

7. Judecând recursul ordinar în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul lărgit consideră că acesta urmează a fi admis, din următoarele considerente.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să-l admită, să dispună rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Colegiul lărgit, lecturând recursul declarat de către procuror, constată că acesta critică ilegalitatea hotărârii instanței de apel în ce privește incorectitudinea încetării procesului penal de către prima instanță, pe motivul intervenirii amnistiei, precum și ordinea de judecare a cauzei în instanța de apel, considerând că cauza respectivă urma să fie examinată în ordine de recurs și nu de apel, ceea ce se încadrează sub aspectul temeiului de drept prevăzut de art. 427 alin. (1) pct.7) Cod de procedură penală, potrivit căruia *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise, dacă instanța a admis o cale de atac neprevăzută de lege.*

Din materialele cauzei, Colegiul lărgit constată că, în ședința preliminară din 26 iunie 2017 inculpații au solicitat aplicarea actului de amnistie și încetarea procesului penal, fiind anexate cererile acestora la înaintarea demersurilor de către avocații Josu Gheorghe și Baran Victor și audiind opiniile părților asupra chestiunii date, instanța de judecată, în conformitate cu art. 338 alin. (1) Cod de procedură penală, a stabilit că pronunțarea hotărârii motivate va avea loc la data de 25 iulie 2017 (f.d.276; 277; 279-280, vol. I).

La data fixată, 25 iulie 2017, prima instanță a pronunțat sentința de încetare, cu indicarea modului și termenului de atac, și anume: „*Sentința poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Cahul în termen de 15 zile...*” (f.d.284, vol. I).

De asemenea, Colegiul reține faptul că, la data de 31 iulie 2017 procurorul-șef al Procuraturii r-lui Cantemir Adrian Procoavă, depune apel împotriva sentinței indicate supra (f.d.292, vol. I), invocând ilegalitatea sentinței în partea încetării procesului penal pe motiv că a intervenit amnistia, și instanța de apel a examinat cauza dedusă judecării în ordine de apel.

Reieșind din circumstanțele expuse supra, Colegiul lărgit notifică prevederile art. 350 alin. (1) Cod de procedură penală, care stipulează că, dacă în ședința

preliminară s-au constatat temeiurile prevăzute în art. 332 Cod de procedură penală, instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă.

Art. 332 alin. (1) prevede că, în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată vreunul din temeiurile prevăzute în art. 275 pct. 5)-9), 285 alin. (1) pct. 1), 2), 4), 5), precum și în cazurile prevăzute în art. 53-60 din Codul penal, instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă, iar alin. (5) al normei indică că, în cazul prevăzut la art. 275 pct.4), încetarea procesului penal nu se admite fără acordul inculpatului. În acest caz, procedura continuă în mod obișnuit.

În conformitate cu art. 275 pct.4) Cod de procedură penală, urmărirea penală nu poate fi pornită, iar dacă a fost pornită, nu poate fi efectuată, și va fi încetată în cazurile în care a intervenit amnistia.

La fel, Colegiul atrage atenția și la alin. (4) al art.332 Cod de procedură penală, potrivit căruia, sentința de încetare a procesului penal poate fi atacată cu apel sau, după caz, cu recurs în instanța ierarhic superioară, în modul prevăzut de prezentul cod.

Colegiul lărgit consideră necesar de a menționa și practica judiciară constantă cu privire la judecarea cauzelor penale în ordine de apel, care indică expres categoriile de hotărâri care nu pot fi supuse căii de atac a apelului, și anume:

a) sentințele pronunțate de judecătorii și de judecătoria militară privind infracțiunile pentru săvârșirea cărora legea prevede în exclusivitate o pedeapsă nonprivativă de libertate. Acestea nu se atacă cu apel dat fiind faptul că infracțiunile poartă un grad redus prejudiciabil;

b) sentințele pronunțate de curțile de apel și Curtea Supremă de Justiție;

c) alte hotărâri pentru care legea nu prevede această cale de atac (încheierea de respingere a cererii de revizuire (art.462 alin.(4) CPP), sentința adoptată în cazul acordului de recunoaștere a vinovăției (art.509 CPP), **sentința de încetare a procesului penal (art. 332, 391 CPP)**.

Prin urmare, instanța de apel urma să verifice corectitudinea aplicării normelor de drept procesual penal la judecarea cauzei, ținând cont de prevederile menționate supra, cu toate că acuzatorul de stat a atacat hotărârea primei instanțe cu apel.

Din considerentele menționate, Colegiul lărgit conchide, că soluția adoptată de către instanța de apel este contrară prevederilor legale, astfel, instanța de apel, judecând cauza dată, a comis eroarea de drept prevăzută în art. 427 alin.(1) pct.7) Cod de procedură penală, la care se face referire în recursul declarat de procuror, eroare ce nu poate fi corectată de către instanța de recurs, deci există temeiuri de casare a soluției adoptate de către instanța de apel.

Reieșind din aceste circumstanțe, Colegiul lărgit consideră necesar a casa total decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 21 septembrie 2017, în cauza penală în privința lui Chihai Andrei și Ghecev Vasile și se dispune rejudecarea cauzei, de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecători.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care stabilește procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe în modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legale asupra motivelor indicate în apel de procuror, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, precum și de practica judiciară constantă, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată.

8. În conformitate cu art. 434, art.435 alin.(1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul lărgit,

DECIDE:

Se admite recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Cebotari Vitali, se casează total decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 21 septembrie 2017, în cauza penală în privința lui **Chihai Andrei XXXXX** și **Ghecev Vasile XXXXX**, și se dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Pronunțată integral la data de **17 mai 2018**.

Președinte	semnătura	Toma Nadejda
Judecător	semnătura	Timofti Vladimir
Judecător	semnătura	Alerguș Constantin
Judecător	semnătura	Țurcan Anatolie
Judecător	semnătura	Cobzac Elena
Copia corespunde originalului		
Judecător		Toma Nadejda